

137
1930

თქობა ბრევი

№ 2

1930
თებერვალი

საქართველოს მ. პ. თ. ცენტრალური და ცდვილ. მუკ-
რთების და გან. სახ. უზმასარ. სთე. აღზ. შთაჯარმარ-
თჯულთმის ქურნალი შვიტრქლთჯან შაჯლთათჯის

წალიწადი III
№ 2

შ ი ნ ა ა რ ს ი

1. აღლუმჯე—ირ. აბაშთძის	1
2. ჩვენი რაჯი წითელარკიველმავთან,—ლექსი ან. ბილანი- შეილის	8
3. რკი დიდი წლისთავი,—მ. ელიჯარაშეილის	9
4. გიგამ დილით გაიღვიძა,—ლექსი ლ. ევანიასი	14
5. მგნაბე ნინოშვილი,—პ. ჩხ-ძის	15
6. ჩვენი კედლის გავითი,—პირველი საბავშვო ბაღის	16
7. პატარა კოლმეჭივისტი,—პიესა ს. ერთაწმინდელის	18
8. სოფლის სინარული,—ლექსი დ. თურდოსპირელის	23
9. თეგვიზ ავტომოგილის აღარ მუნიბა,—ლეო იმნაძის	24
10. ვინ სჯოგბა,—ლექსი შარიჯანის	26
11. კვირა დიკარგა,—ლექსი, ვაღმოკეთებული შარიკასი	28
12. რას მიღწია ადამიანგა სწავლით	29
13. ნავთის გდინარე რკინის კალაპოტში	31
14. გავსთა შემოკმედეგა	32

აღლუპზუ

მამამ შინელი ჩაიყვანა, ჩექმა გა-
სწმინდა, ქუდი აიღო და საათი ნახა.

ადრინა დილა.

ღამით მოსული თოვლი სქლად დადებია გა-

რემოს. სასურავები და სის ტოტები არა ჩანს.

— მამა, სად მიგქჩარება?

— აღლუპზე.

— აღლუპზე? აღლუმი რა არის?

— აი, დღეს ნახავ, ფანჯარასთან დადექ და ქუჩაში ჯარებს
შესვდავ.

— შენც ჩამოივლი?

— ჭო. გარეთ არ გამოხვიდე, გაცივდები, ხალხში აიბნევი.

მამამ შხადება დაამთავრა, მხედრულად ჩაცმული გავიდა და ქუ-
ჩებში მიიმალა.

დილიდანვე რუსო ფანჯარაზე შეჯდა და ქუჩებს დაუწეო თვალ-
თვალი. ჯერ ქუჩაზე არცერთი ჯარისკაცი არა ჩანს.

შუადღემდისაც ჩვეულებრივი სმაურია. გარბიან და გამორბიან
ბაყშები, ისმის ცხენების ფოლების თქარა-თქური და ტრამვაის
ზარი.

თეთრი და სუფთა თოვლი გაითვალა, გაჭუჭყლიანდა.

შუადღისას გაისმა მუსიკა და ფენის მწეობრი სმა.

025

ფანჯარასთან გაიარა ჯარის-
კაცთა ზირულობა რიგმა. მას მო-
ჭეუბა შეორე, მესამე და შემდეგ უთ-
ვალავი. წითელი დროშები ზა-

კრძი ირხევა და ტკა-
ცანებს.

— უჰ, რამდენი ჯა-
რია, უჰ, რამდენი ამ-
ხანაგი ჭეოლია მამას!
სეტყვი მამაც თუ არის
აქ? — ფიქრობს რეზო.

მაგრამ მამა ჯერ არსად ხანს.

ქუჩები დაცალიურდა ზედმეტი გამუქუქუებისაგან. მოდიან მხო-
ლოდ ჯარები.

ზატარა ბავშვები გუგუნიან.

მამის ღოდინით დაღლილი რეზო ფანჯარას მოსცილდა, თბი-
ლი ზალტო მოიცვა და ქუჩის ზირად გავიდა.

რიგები მიდიან დუმილით. მიდიან მწუობრად.

აი, დამთავრდა რომელიღაც რიგი და მიმდევნოს მოუძღვის
მეთაური რუსი შინელით და იარაღით. თავსე ასურავს „მამრი“,
აი, ისეთი ქუდი, როგორიც მამას აქვს, და ზედაც იმკვარივე წი-
თელი ვარსკვლავი. მხედრულად მოახიჯებს თოვლზე. ხან კიდევ
შებრუნდება და მომდევნო რიგებს რაღაცას გადამსმებს.

— ბიჭოს, ეს ხომ მამა!

რუსო ქუჩაში შესტა, აცბუკდა.

— მამა, მამილო!

მამას გაუღიმა. ქუჩაში გამოსვლისთვის რუსო თითით დატუქს და უთქმელად განზგრო სვლა.

ზატარა ავტომ ჩაიქროლა. სწორედ ისეთმა ზატარა ავტომ, როგორიც რუსოსაც სშირად უნატრია: ზატარ-ზატარა ბორბლებით, სუმად რომ მიქრის და მიაქროლებს მკსაზრებს.

მიგ ორი მია ზის. ესენიც მამბრის ქულებით. ეელზე ზატარა წითელი ნიშნები უბრწუნავთ.

— მამილო, მამილოლო! — ქუჩის ნახირ-ნახირ მისდევეს რუსო მამის რიგს. კვერდზეც ზატარა ავტო მიჭეკება სამხედრო ბიძებით.

მამა რუსოს არ უცქერის, რიგებში მიაბიჯებს.

ავტო რუსოს კვერდით შეხერდა. მია კადმოისარა და დიმილით ჰკითხა:

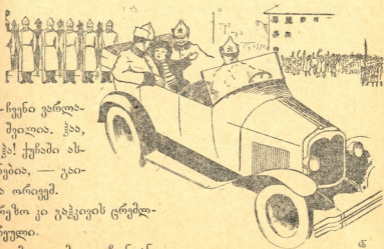
— ვისი ხარ, ბიჭუკეკლა?

— მე? — მამილოსი, აი, მანდ რომ მიდის ჯარში, — თითით უჩვენა რუსომ.

— ჩვენი ვარლამის შვილია. ზაბა, ზაბა! ქუჩაში ახდგენებია, — გაიცინა ორივემ.

რუსო კი გაჭკვივის ცრემლმორეული.

— მოდი, მოდი ჩვენთან.

საქართველოს
ისტორია

ერთმა ძიამ რესოს სული მოავლო.
— წამო, ძამასთან წაგიუვანო, გაგაქრო-
ლებო, — და ამ სიტყვებთან ავტოში
ჩაისვა და შინელის კალთა შემოასვია.

მტარა ავტო დაიჭიმა, აგრიალდა, უკან
ბოლი ვაადინა, შეჭევირა და გასრიალდა. შენობები შემობრუნდენ,
გაიქცენ უკან-უკან და შემდეგ მიიძაღენ. რესომ ჩაურბინა ჯარის
რიგებს და მხოლოდ თვალი მოჭკნა მიძვალ მამას. მიებმა გაუ-
ღიმეს; მამასაც გაეღიმა.

ავტო ვეირის და მისრიალდებს. ქმინავს მანქანა, ორთქლსა
და ბოლს სტოვებს. მოფერი ადევნებს თვალს სავალ გზას და
საჭეს ამაგრებს.

— ფუს, ფუს, ფუს, ფუს.

რამოდენა ეოფილა ქალაქი! ავტო რახანია მიქრის ავტო და
ჯერ მთავარ ქუჩებსაც არ გასცილებია. უთვალავი რიგები ჯერ კი-
დე არ დაძაღულა. ავტოს ჩაელისას ჯარის მეთაურთა ნაწილი
მიებს მხედრულ სალაშს აძლევს, ესენიც ხელებს შემართავენ და
სალაშითვე უზასუსებენ.

გულდასმით ათვალიერებს ეველაფერს.

აი დრომები, ძალაღი სასლეები. ზიონერებიც გამოსულან, ჯადონკაცებოვით დანაშემულები.

— მია, სად მივდივართ?

— ახლა? ახლა ჩვენ, — ჩაფიქრდა მია, მერე კავლიმა და სიცლით დაბობავრა: — ახლა ომში მივდივართ.

— ომში? სად? ვისთან? — გაიოცა რესომ.

— კანტალისტებისა და ბურჟუასიის წინააღმდეგ. უნდა მოვსწოთ ისინი, უნდა გაავთავისუფლოთ დაჩაგრული მუშები, უნდა დავამსოთ ბურჟუები, — სიცლით ამბობდა მია.

— ახლა, ამ წუთას?

— ჰო, სწორედ ახლა.

— მერე ამ ჰატარა ავტოთი?

— არა, რასაკვირველია, არა. აი, მახლობელ სადგურამდე მივალთ, იქ გვიცდის ჯავშნოსანი მატარებლები, ტანკები, კადავსსდებით და.... ვაი ბურჟუებს, კანტალისტებს.

— ავტო? ავტო მე დამიტოვოთ, მე ვიცნობ დიდ ბიჭებს, ომში წამოვალთ.

— ჰოო, ჰოო, რასაკვირველია, ავტოს შენ გადმოცემთ ბრძოლა ისწავლე, — იცინოდა ორივე.

რესო ჩაფიქრდა.

ავტო მიქრის ქუჩებში და მისრიალებს.

— მოიცათ, მოიცათ, შეჩაერე, — რესო სასწრაფოდ მოფერს გადანსწვდა ქედში, მოისიდა და მოახვდა. — დაიცათ, ძამაც ხომ

წამოვა ომში. მასაც უნდა ბურჟუებთან ბრძოლა. ძალიან ეჯავრება ისინი. მამა ღონიერი, კანაბდგურებს მათ. შეახერე, შეახერე!

ძიები იცინიან სმამაღლა, ესევეიან რესოს და უაღერსებენ.

— რად იცინით? კანა მამას არ იცნობთ? — ისიც ეკრე ამბობს: ბურჟუებთან ომში უნდა წავიდეთ. მამას თოფი მხოლოდ ბურჟუებს ჰქვავს. დაცათ, მამაც წამოვა.

ძიები ისევე ხარხარებენ. ავტო მიქრის.

რესოს გული მოსდის. ამათ მარტო უნდათ ბურჟუებსე ჯავრის ამოურა, ეკ როგორ შეიძლება. ძიებო, თქვენ რანაირი კაცები უაფილხართ. აი, მამა არანდროს არ აწირებს მარტოდ წასვლას. დღეს ხასეთ, რამდენი ამხანაგი მოჰქვავდა. მამა იმათ არანდროს არ მოსცილდება. კანა მამა ისეთი ბორტია, რომ სხვას არ აცაღოს წადილის შესრულება? ეველასაც კი უნდა ბურჟუებსე კალამქრება. ეჰ, ძიებო, ძიებო!

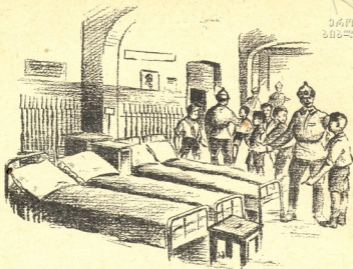
— შენ რა გქვია? — მოუბრუნდა რესოს ერთი მათგანი.

— რესო.

— რესო, აი, როცა ასლა ფრონტზე მივალთ, მამაც იქ დაგვხვდება.

ავტო ძალიან სახლებს და ქუჩებს ვერ სცილდება.

ეს ხომ ისევე ქალაქია. სად არის ფრონტი?

ჩვენი ჩაგვი ნითაქ არჩიქაბთაქ

მართალია, ომი არ გვსურს,
 მაგრამ მტრები თუ მოგვაწუდენ,
 დირსეულად გავცემთ ზასუსს
 უოჯელ მებრძოლს და მოლაშქრეს.

და ამიტომ კოლექტივიში
 დაუბანსეთ მებრძოლთ რაზმი,
 რომ შეგვეძლოს ბრძოლის დროსვე
 ფრონტზე ვასვლა მტკიცე ასრით.

მარჯვედ როცა შევისწავლეთ
 თოფის სროლა და სმარება,
 გადავწყვიტეთ სსჯა რაზმებთან
 შეჯიბრების ჩატარება.

გვძინ მთელი კოლექტივი
 ვეწვიენით წითელ მებრძოლთ,

ჩვენც ვიუჯეთ მხედრები და
 გულში ბრძოლის ცეცხლი გვებით.

მეორე რაზმს ჩვენი რგოლი
 სუსტ სროლაში შეეჯიბრა,
 ჩვენ ვაჯობეთ და კიდევაც
 ჯილდოც მოგვცეს ამის ნიშნად.

შემდეგ, როცა შეჯიბრს მოვრჩით,
 გავვიძირეთუქ წარმოდგენა.
 ეახარაში გავეცანით
 ანძიელთ და მათ ცხოვრებას.

და თუ ბრძოლის ქარი გაჩნდა,
 გადავწყვიტეთ ვეულამ ერთად,
 რომ მშრომელთა ქვეყნის დაცვას
 შევეჯობთ მხედ და მუდგობად.

ან. ბილანიშვილი.

ორი დიადი ფლისთავი.

ძვირფასო ბავშებო! მიმდინარე წლის 25 თებერვალს ვზე-
იმობთ ორ დიად დღესასწაულს: საქართველოს განსაბჭოების ც'რა
წლის და მუშურ-კლესური წითელი არმიის დაარსების თორმეტი
წლის შესრულებას. თქვენ ეს ამბავი არ გახსოვთ, რადგან მაშინ
ან ვერ სულ არ იუავით, ან ძლიერ ზატარა იუავით, მაგრამ თს
კითხავთ ამაზე თქვენს მშობლებს ან უფროს ძმებს და დებს, ძლიერ
ბეგრს გეტყვიან ამ საკითხებზე.

იმით თავიანთ თავზე გამოცადეს ის ტანჯვა-ვაება, რომელიც
ეწია საქართველოს მუშებსა და კლესებს ნიკოლოზის დამარცხე-
ბის შემდეგ (1917 წლიდან). მუშებსა და კლესებს, რომლებიც ებრ-
ძოდენ მუქს და მის მთავრობას, ეკონათ: რევოლუცია რომ მო-
ხდებოდა, დავისუნებოდა, გაუმჯობესდებოდა ჩვენი და ჩვენი შვილების მდგო-
მარეობაო. მაგრამ ეს ასე არ მოხდა. არეუ-დარეუთ და მშრომელი
ხალხის ნაკლები მომხადებით ისარკებლეს და ხელისუფლება სელ-
ში ჩაიკდეს მენშევიკებმა, რომლებიც მუშების ნაცვლად შეფაბრი-
კებს და მეძამუღეებს იცავდენ. რუსეთშიაც ასე მოხდა. იქაც ზირ-
ველ ხანებში მთავრობა მენშევიკებმა ჩაიკდეს სელში, მაგრამ იქ
მათი ბატონობა არ იყო ხანგრძლივი. სულ რამდენიმე თვის შე-
მდეგ, იმავე წლის ოქტომბერში, გარეკეს ისინი. საქართველოში
ეს ასე ვერ მოხდა. მენშევიკებმა რამდენიმე ცდა მათ წინააღმდეგ
ბრძოლისა სისხლში ჩაადრჩეს, აუარებელი კომუნისტი დახორცეს
ავანეების დროს ოსეთში, დუშეთში და სხვა მრავალ ალაგას.

ისე გაუარესდა მუშების მდგომარეობა, რომ მოთმინებიდან გამოსულა დაიჭირეს ერთ-ერთი მათი ბელადი ზღვანოვის კლუბში, მოხსენების დროს, და ალბათ მაკრად სცემდენ, რომ ჯანდარ მიძველებოდა.

კლესობა მთლად უარეს მდგომარეობაში ჩავარდა. ბურჟუაზიადან და კულაკ-მკამბულეების თარეშს (რომლებსაც ხელს უწყობდა მენშევიკების მთავრობა) ისინი და მათი ცოლშვილი შიმშილობამდე მიჰყვანდა.

პიონერები ძველმანს აგროვებენ

რა მდგომარეობაში იყვნენ ბავშვები? ეს უკვლახე კარგად იცინან იმათ, რომლებიც მაშინ ბავშვები იყვნენ. დილით ადრე, გათენებამდე რამდენიმე საათის წინ სიბუნელსა და სიცოცხლეში გვიხდებოდა დადგომარეობა და მაკამბე იმისთვის, რომ მიგველო ერთი გირვანქა ცომი მჭადი ან ქატონ ზური, რომელსაც, ხელს რომ მოუჭერდი, წყალი გამოსდიოდა.

აი ასეთ მდგომარეობას ველარ გაუძლო მშრომელმა ხალხმა, ვერ აიცილნა ამდენი ტანჯვა და იარაღით ხელში გაიღამქრა მდიდრების ხელისუფლების წინააღმდეგ. ადელეგებულ,

აბობოქრებულ პროლეტარიატს დაესძარა რუსეთის მუშებისა და კლესებისაგან შემდგარი წითელი არმია, და შეერთებული ძალით 1921 წლის 25 თებერვალს მათ შესძლეს მენშევიკების განდევნა და ნამდვილი მუშურ-კლესური ხელისუფლების დამყარება.

მიუხედავად იმისა, რომ წითელი არმია მხოლოდ სამი წლის დაარსებული იყო (დაარსდა ის 1918 წლის 23 თებერვალს), ის უკვე იმდენად ძლიერი იყო, რომ შესძლო ბურჟუაზი მინაგანი და კარეშე მტრის დამარცხება. გაკვირვებით ალბათ დენიკინის, ვრან-

გელის, მასხოს და სხვების დამარცხების ისტორია. რეპრესიული ასეთი ძლიერი წითელი არმია? ხალხი ჰქვავდა ბევრი, სურსათი ჰქონდა ბევრი, იარაღი ჰქონდა ბევრი, თუ რა? არც სურსათ-იარაღი ჰქონდა ბევრი და არც ხალხი ჰქვავდა ბევრი.

მას ეს წარმოუდგენელი სიმძლავრე იმან მისცა, რომ ამ ჯამში იყო შეგნებულად გაერთიანებული მუშებისა და კლესების საუკეთესო ნაწილი. მის რეკებში მებრძოლი არმიელები გრძნობდნენ, რომ სიძარტლე მათ მხარეზეა, ისინი იბრძოდნენ არა იმიტომ, რომ იძულებული იყვნენ ებრძოლათ (როგორც ეს ხდებოდა მეფის და კაპიტალისტების ჯარში), არამედ იბრძოდნენ თავიანთთვის, თავისი მიხნებისთვის, რაც მათ აუცილებლად აძლევდა გამარჯვების რწმუნას.

ეს მაშინ ხდებოდა, როდესაც მათ არა ჰქონდათ ერთი დღის მოცლა—1918, 19, 20 და 21 წლებში. შემდგომ წლებში, როდესაც დაიწყო სოციალიზმის მშენებლობა, წითელი არმია შედგნად დარჯობს ჩვენს სახლურებს. ისერთის მხრივ არის ფოლადინებური ძალა, რომელიც ძალზე უფუჭებს მადას ბურჟუაზიულ ქვეყნებს, რომლებიც დიდის სიამოვნებით გასრესდნენ ჩვენს მუშათა ქვეყნას, რომ წითელი არმია არ უძლიდეს ხელს. მეორეს მხრით ის არის მუშურ-კლესური ახალგაზრდობის საუკეთესო სკოლა.

თუ იცით, რა მოკვიტანა ჩვენ საქართველოს განსაბჭოებამ? უნდა იცოდეთ დაასლოვებით მაინც, ვინაიდან ამასე ძლიერ ბევრია დაწერილი წიგნებსა და ჟურნალებში, რომლებსაც თქვენ კითხულობთ, ბევრს გელაპარაკებინან ამ საკითხებზე კოლექტივში, საბაჟ-ში ბაღსა და სკოლაში. ესეც რომ არ იყოს, ეველა თქვენგანი ამ მიღწევებს გრძნობს თავის თავზე.

სულ ორი თვე არაა გასული მას შემდეგ, რაც ჩვენ მოკვიტანა იოვნა ტვილისის ერთ-ერთ კოლექტივში, სადაც უნდა გაგვეყო, როგორ მუშაობს ოქტომბრულთა ჯგუფი. ამ მიხნით ჩვენ მოვად-

წვეთ საუბარი თვით ოქტომბრელებთან, რომლებსაც მივეცემოდა მდენიმე შეკითხვა. ვერასოდეს ვერ წარმოვიდგენდით, რომ ისე უჩინოდ გვიანსუხებდნენ ზატარა ოქტომბრელები. სხვა შეკითხვებთან ერთად იყო ამისთანა შეკითხვებიც: „როდის მოხდა ოქტომბრის რევოლუცია და როდის იყო საქართველოს გასაბჭოება და რა მოგვცა მან?“

უკანასკნელ კითხვაზე ზასუნის გასაცემად გამოვიდა ცნრა წლის ოქტომბრელი, რომელმაც სიტყვა-სიტყვით შემდეგი განაცხადა: „მუშები და გლეხები დიდი ხანი აწვალეს მენშევიკებმა. ბოლოს მათ ვუღარ მოითმინეს და გარეკეს ისინი. ეს იყო 1921 წლის 25 თებერვალს. გასაბჭოებამ მუშებს მისცა ზური, ტანისამოსი და ქარხნები. გლეხებს მისცა მიწები. ჩვენ-კი მოგვცა სკოლა, საბავშვო სახლები, ზიონერორგანიზაცია და საბავშვო წიგნები“.

მართალი იყო თუ არა ის ოქტომბრელი? ცხადია, მართალი იყო. განა თქვენ თვითონ არა ხედავთ, რომ, თქვენი მშობლები რომ ბრუნდებიან შინ, მსჯელობენ ფაბრიკებზე და ქარხნებზე, ლაზარაკობენ იმაზე, თუ როგორ გააუმჯობესონ მისი მშობობა? რათა აინტერესებს თქვენს მშობლებს ფაბრიკა-ქარხნები? იმიტომ, რომ ისინი მათ ეკუთვნის. ვინ მისცა მათ? საბჭოთა ხელისუფლებამ.

მართალი იყო ის თუ არა, რომ სთქვა: გლეხობას მისცეს მიწები. მართალი იყო, მხოლოდ იმან ერთი რამ არ იცოდა, არ იცოდა, რომ გლეხი ვეღვა ერთნაირი არ არის. არის გლეხი ღარიბი, არის საშუალო და არის მდიდარი, რომელსაც კულაკს ეძახიან. ზორველ ორს, რომელნიც თავისი შრომით ცხოვრობენ, ბევრი რამ მისცა საბჭოთა ხელისუფლებამ: მისცა მიწა, აძლევს სასოფლო იარაღებს და სხვა. ღარიბ გლეხებს სულ არ ახდევინებს გადასახადს, საშუალო გლეხებს ახდევინებს, მაგრამ ძლიერ ცოტას, აწურობს მათთვის კოლექტივებს, გლეხების რამდენიმე ოჯახს ერთდებ, ერთად მუშაობენ და შემოსავალსაც ერთად ინაწილებენ.

ვევლათფერი ეს არ მოსწონთ კულაკებს. თუ მშრომელი გლეხები კოლექტივებში შევლენ, მაშინ კულაკები ტყავს ვედარავის გააძრობენ. ამიტომ ისინი ავრცელებენ სხვადასხვა ჭორს, აგულბანებენ მღვდლებს, რომლებიც სწეველიან იმათ, ვინც კოლექტივებს ხელმძღვანელობს.

ეს ასე რომ აღარ ხდებოდეს და ღარიბი გლეხები არ რბოდნენ, მთავრობამ დახდინა წაართვას კულაკებს ქონება და გადასცეს კოლექტივებს. ეს ხელს შეუწყობს ახალი ათეული და ასეული კოლექტივების შექმნას.

მისცა თუ არა ბავშვებს საბჭოთა ხელისუფლებამ სკოლა? ხუთი სკოლები წინად არ არსებობდა? სკოლები კი არსებობდა, მაგრამ შიგ შუშის შვილებს არ იღებდნენ. ახლა კი შუშის შვილებს ზირველ რიგში იღებენ, სწავლისათვის მათ ფულს არა სთხოვენ და სხვა.

იყო საბავშვო სახლებიც, რომლებსაც „ზრიუტს“ ეძახოდნენ, მაგრამ ღარიბი ხალხის შვილებს არც იქ იღებდნენ. არ იყო აზრითარი ორგანიზაციები, საბავშვო კინოები, თეატრები. თუ დავაკვირდებით, ვნახავთ, რომ მართლაც საბჭოთა ხელისუფლებას ბავშვებისთვის უველახე მეტი მიუცია, რის გამოც მოახლოებული დღესასწაული ჩვენთვის უფრო სასწიმიო და ძვირფასია.

როგორ უნდა შესვდეს მას თითოეული ოქტომბრული და ანო-ოქტომბრული ბავში? ის უნდა შესვდეს ბეჯითი სწავლით და ბეჯითი მუშაობით.

ვევლა ოქტომბრულმა დღესასწაულის შესვენებამდე უნდა დაუსვას თავის თავს სუთი საკითხი:

1. როგორ სწავლობს სკოლაში, იღებს თუ არა მონაწილეობას სოციალისტურ შეჯიბრებაში და თუ იღებს, სომარ ჩამორჩა ამხანაგებს?
2. ესმარება თუ არა სოფლის ოქტომბრელებს რაიმეთი (თუ გაუკზავნა წერილი, ჟურნალები, წიგნები, რვეულები და სხვა).
3. რამდენი მოაკროვა შევლმანი?
4. თუ ასწავლა წერა-კითხვის უცოდინარს?
5. რამდენად ესმარება მუშაობაში ზიონერებს?

მან განცეს ამ კითხვებსე გულწრფელი ოქტომბრული ზასუნი და თუ იგრძნობს, რომ ის ამ საკითხებში მოიხუსტებს, დაისახოს მტკიცე ამოცანად — შეძვეს წლისთავს შესვდეს უფრო შეკნებული, უფრო მომხადებული.

ეგნატე ნინოშვილი

ეგნატე ნინოშვილი ჩაგრულთა მწერალია, გურული მშრომელი გლეხების ყოფა-ცხოვრების იშვიათი ამსახველი მათი მოსარჩლე და მოქალაქეობრივი უფლების მაძიებელი.

ვის არ წაუკითხავს ეგნატე ნინოშვილის „განკარგულება“, „გოგია უიშვილი“, ვინ არ აღწფოთებულა კაცია მუნჯაძის სიკვდილით, გოგია უიშვილის უსამართლო გაუბედურებით!

ნინოშვილი იყო ღარიბი ოჯახის წლის მარტში, და ქობის სარკმელს ჩამოეფარა შავი სუდარა.

70 წელი შესრულდა ეგნატეს დაბადებიდან, „მცირიშვილებმა“ და „უნათლოშვილებმა“ რახანია დაიბრუნეს მოქალაქის უფლება და შრომის ქვეყანას განაგებენ, მაგრამ ამ ბრძოლის წინამორბედი, იშვიათი ადამიანი უკვე 35 წელიწადია აღარ ჩანს ბერძოლთა რიგებში.

შვილი. ცხოვრების უკუღმართ გზაზე სიარულმა მის ჯანმრთელობას მძიმე დაღი დაასვა, დაასწეულა, რამაც იმსხვერპლა 35 წლის ახალგაზრდა ეგნატე.

უკანასკნელად გაახილა ეგნატემ თვალები თავის პაწია ქობში 1894

ჩვენი კელი

თავისუფალი
საბჭოთაობა

ჩვენი კედლის გახეთის ამ ნომარში ვგეჟღავთ პირვე-
ლი საგავრო გლის კედლის გახეთს. ოპროგრაფის
პირველი გლის კედლის გახეთი.

პირველი საგავრო გე

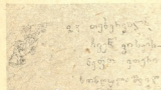
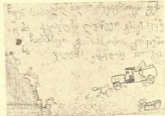
გავმარჯოს 25 თებერვალს.

25 თებერვლის დღესასწაულის
აღსანიძნავად ჩვენ ვუგზავნით ან-
თოკის საბავრო ბაღს საჩუქრებს:
ჩვენი გაკეთებული სურათების და
ლექების აბობაძებს, ასაძენებელ
კუბიკებს, ლოტოს, წიგნებს, რეუ-
ლებს და ფანქრებს.

დოდო ფოცხვერაშვილი

პროვრები.

ჩვენ ასე ვისვინებთ 25 თებერვალს.

გავმარჯოს 25 თებერვალს

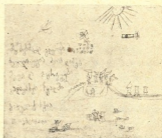
ლის გაზეთი

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

რედაქცია სიამოვნებით დაგეჟდავს სხვა გალერის და
ჯგუფების კედლის გაზეთს. მოგვანოდეთ.

ლის კედლის გაზეთი

მე სახლში გაუკეთე ლენინის
და სტალინის კუთხე.

ვოვა ბეზვევი.

ბელურებს გაუკეთე საკენკი,
დავეიდო ბაღში ხეზე, საუხშის
შემდეგ მორიგეებმა გამოიტანეს
ჭურის ნამცეცები, აჭამეს ბე-
ლურებს.

შოთა გელოვანი

ჩვენ წავედით საძვრეებში. ვნა-
ხეთ შემდეგი ცხოველები: დათვი
ზებრა, ირემი, ლეოპარდი, ლო-
მი, გარეული კატა და ღორი
მე ძალიან მომეწონა ლომი. იქი-
დან წამოვედით ტრამპებით საბაჟ-
შო ბაღში, დავსატეთ და გამო-
ვპერწეთ მხეცები.

ეთერი ცხომელიძე

რეკან გვიყვარს ლენინი

პატარა კოლექტივისტი

(პიესა ერთ მოქმედებად)

მოქმედნი:

1. სონა — დედა	3. ილო — შვილი
2. სოსო — პაპა	4. მამვალა {
5. გოგლა { ბავშვები

სენა — ჭობ-სამკითხველო. სონა წიგნებს, გაზეთებს, ჟურნალებს ალაგებს, კედლებს რთავს და სხვ. სოსო რვეულში იწერს რაღაცას წიგნიდან.

სოსო (კითხულობს, სწავლობს)

სონა. (დამიღიო) რაა, სოსო, ხომ არ გიკირს?

სოსო. აბა, მა რა იქნება? კაცი დაებერდი და ახლა ვწავლობ, რომ მაწონი მგაეფა და შაქარი ტუბილი!.. (იგინის) იმ დღეს ჩვენებიანთ მაგდანა დამდგომია და დამკინის — ალუ, ნეკზე არ მიკბინოო, რაღა ღროს შენი სწავლაო.

სონა. არც თვითონ უნდა და სხვასაც უშლის? იმან არ იცის, რომ უსწავლელობა სიმწელია და გამოყრუება?!

სოსო. რა ვიცი, ცალი ფეხი სამარეში გიდგაო და... ჰე, ტა-ტა! რა ხალხი-ხართ ე კომუნისტო ბალშენიკები, და! მართლაც და ამ სიბერის ღროს რაღა ჩემი სწავლება იყო?!

სონა. ჩვენი ხელისუფლება და პარტია ცდილობს, სოსო, არცერთი ღარიბი, საშუალო გლეხი და მოჯამაგირე არ დარჩეს უსწავლელო... ხომ ხედავ, ავტო სალიკვიდაციო რომ გახსნეს ჩვენ სოფელშიც... სამი წლის განმავლობაში უნდა მოისპოს წერა-კითხვის უკოდანრობა...

სოსო. რაღა იქ ვიარაო... აქ არ მყავს ჩემი პატარა „უჩიტელი“? მართლა და სად არის აქამდე, რას მალოდინებს? (იგინის)

სონა. ჩემი ილიკო? ჰო... სკოლაშია და ალბათ მალე მოვა. (მეზხა)

სოსო. რას აკეთებ, შვილო, სონა?

სონა. რა ვუყო, სოსო. უნდა მოვროთ ეს ჭობ-სამკითხველო... ხვალ საქართველოს გასაბჭოების დღეა და... ალბათ ოლქიდან გვეწვევიან ამხანაგი მუშები... ბრიგადა... შეფი და...

ილო. (შემოდის წიგნებით, დაწეობს) ო, დედიკო! პაპაც აქააყრენუნული
სონა. სად ხარ, შე ცელქო, აქამდე? რამდენი ხანია გყლის...
სოსო. მაშ, მაშ... (ჩაბუხს წვეს) „უჩიტელო!“ აბა...

ილო. მეკადინეობის შემდეგ კრება გექონდა, მასწავლებელი გველაპა-
 რაკა საქართველოს გასაბჭოებაზე. ხელს საღამო გვაქვს და ჩვენ, ოქტომბრე-
 ლებიც, ვმონაწილეობთ პიონერებთან ერთად... აი პიესაც... მე ამ როლის
 ვთამაშობ, ვანო ამას, მაყვალა ამას, გიგლა ამას... აბა, პაპა, მაჩვენე გაკვე-
 თილი... (ათვაღედურებს) ჰო... აი ეს კარგია... ეს კი არა... აბა ეს დასწერე...
 კალამი ასე დაიჭი... ჰო...

სოსო. ასე?

ილო. ჰო... ახლა დასწერე: მე, სოსო ახალაშვილმა, მცხოვრებმა სოფელ
 ალვიანში...

სოსო. (სადიდათ) მაკა, შე ცელქო, ჯორის ტლინკებივით რომ მომა-
 ყარე, როგორ დავიხსომო?! მე სოსო ალვიანში, სოფელ ახალაშვილმა,..
 (სწერს სიტყვებს რამდენჯერმე გაუთრებათ)

ილო. (აგინის) ეგ რას სწერ, პაპა? სოსო ალვიანში, სოფელ ახალა-
 შვილმაო?!

სოსო. რა ვიცი... მა როგორა?

ილო. როგორა და... მე, სოსო ახალაშვილმა, მცხოვრებმა სოფელ ალ-
 ვიანში, საბოცდაბუთი წლისამ დაიწყო წერა-კითხვა.

სოსო. მე წერა-კითხვა სოფელ ალვიანში ახალაშვილმა დაიწყო სოსო
 და...

ილო. კიდევ?! ფგრე კი არა, ასე... (სწერს, აჩვენებს).

სოსო. შენა გგონია, მეც ადვილად დაწერ შენსავით? (აგინის) თქვენ რა
 გიბოროთ, შვილო, რა... ჩემ ბავშობაში აბა ვინ გვალირსებდა სწავლას...

ილო. მაშინ, პაპა, მეფის მთავრობა იყო, თავად-აზნაურობის, ბურჟუე-
 ბის, ისინი აბა რას ეცდებოდნენ მუშებისა და გლეხების სწავლებას.

სოსო. (აღტაცებათ, ცრემლი ერევა) იცოცხლე, შვილო, გაიზარდე!..

სონა. ენაცვალოს დედა (ეხეკვა).

ილო. აბა, პაპა, დაიწყე!..

სოსო. ჰო... (სწერს. ზეუზ).

ილო. ახლა ამ ნარს ასე მოუკაუტე თავი... ჰო... ასე... (ზეუზ). დედიკო,
 მამა სადაა?

სონა. კოლექტივის საქმეზეა, შვილო... ტრაქტორი უნდა ამოიტანოს
 სადგურიდან. მართლა, სოსო, ჩენი სოფელი რომ გადადის მთლიან კოლე-
 კტივიზაციაზე, შენ რაღას ფიქრობ?

სოსო. რა ვიცი, რაღაც არ მესმის... ვერ გამოიბეღია. არ მოვტყუვდები მეტი... რა ვიცი, კოლექტივში კარგი რომ იყოს, განა სანდრო არ შევიდოდა?! ჭკი არც მე შირჩევს!..

ილო. რაო, პაპა?! ეგ არ გეპატიება.. სანდროს ვინ მიიღებს კოლექტივში—ბობოლას, კულას?! შენ რა გეძებს მასთან საერთო, ღარიბ გლეხს?!

სოსო. (გაკვირვებით) ერთი ამას უყურეთ, ე! ბაღია და საიდან იცის ამდენი?!

სონა. (დამიდათ) სკოლაში, აქ, სახლში, სოფელში, წიგნებში და ვაზეთებში—ამაზე ყველაგანა ლაპარაკი! ბავშია და ყველაფერს ადვილად ითვისებს...

ილო (მორცხვად). ბავში არადეროც არა ვარ... მე კოლექტივისტი ვარ და მუდამ ვიქადაგებ კოლექტივიზაციასე..

სონა. გერე, შეილო, ეგრე...

ილო. ახლა, პაპა, ძველებურად, ცალ-ცალკე ცხოვრებით აღარ ვარგა ყოფნა... ახლა ღარიბი გლეხობა და მოჯამაგირეობა უნდა შეერთდეს, შევიდეს კოლექტივში, რომელსაც ეხმარება მთავრობა და პარტია... ყველაფერი კოლექტიურად, ამხანაგობაში, არტელში უნდა კეთდებოდეს; უნდა ავაგუგუნოთ რკინის ხარი—ტრაქტორი; აი, როგორც ჩვენი აგრონომი გვიჩვენებს ხოლმე, ისე უნდა მოვიქცეთ—მიწები გავაერთიანოთ, მოვსპოთ საზღვრები, აღწერო მოვხნათ, რომ მიწამ სინესტე მოიზარაგოს

სოსო (სიდიდათ). ამას არ უყურებთ? მთელი ჩემი სიცოცხლე გუთნივდებობაში ვაეატარე, მიწას ჩაეცქერი და ამან უნდა იცოდეს ჩემზე მეტი?

სონა. ყველაფერი სწავლითაა, სოსო.. აი, წერა-კითხვა დაასრულე, საშუალება გექნება წიგნის კითხვის და მაშინ შენ თვითონ მიხედები ყველაფერს.

სოსო. ვაი, ვინ თავმეცდარმა, რომ არ დავიზარო... ამათ ხელში მაინც ვისწავლო... ის არ მეყოფა, აქამდე რომ ვიყავი გამოყვეყნებული? ჰო, მერე, ილა?

ილო. მერე ის, რომ მიწა უნდა განოყიერდეს ნაკელით, კირით, მერგელით, ნაკარიც კარგი სასუქია... ყველაფრის დამუშავება უნდა ვისწავლოთ კულტურულად... უნდა შემოვიღოთ თესლთბრუნვა—ამ წელს რომ პურს დაეთესათ, მეორე წელს სხვა რამე უნდა დაეთესოთ, მაგალითად: ქარხალი, კარტოფილი და სხვა..

მაყვალა. აგერ, ილიკო სად ყოფილა! ჩვენ კი სახლში გეტბდით... ძალო, გამომიცვალე აი ეს წიგნი...

სონა. აბა რომელი გინდა ახლა?

გოგლა. ოჰო, პაპაც აქა ყოფილა?!

სოსო (ხეშნობათ). მაკათ, თქვე ცულლუტებო, პატარა აგრონომი...
სწავლის.

გოგლა. მიდი, მიდი, ილიკო.

სონა. ესა?

მაყვალა. ეგ წაკითხული მაქვს... ახლა საბავშვო მოთხრობები მომეცი,
აგერ ის...

სოსო. მერე, შელო?

ილო. მერე და, პაპა, საჭიროა აგრეთვე სხვა კულტურული მცენარეუ-
ლობის თესვაც შემოვიღოთ, სადაც რა ნიადაგი მოუხდება და ჰავა, მაგა-
ლითად: ჩაი, ბამბა, თამბაქო, კენაფი, მიწის ანუ ჩინური თხილი, იაპონიური
კინკარი — რამი, რომლიდანაც ხელოვნურ აბრეშუმს აკეთებენ და ძვირფას
ქალღმერთსაც, ნარინჯი, ფორთხალი და სხვა... ხელი უნდა მოვკიდოთ სამრე-
წველო შესაქონლეობას, — საქონელი იძლევა ხორცს, რძეს, ტყავს და მატყლს,
რომელიც ასე საჭიროა ჩვენი საფეიქრო მრეწველობისათვის...

სოსო. ჰე, მართლაც სადა ნახავდი კაცი ძველად ჩვენში ფაბრიკებს?!

გოგლა. და, ყველა ეს, პაპა, მოგვცა საბჭოთა ხელისუფლებამ.

სოსო. აკი, შეილო, არც მე შეგროდა ამათი არაფერი, მაგრამ, ჩემი
თვლით რომ ვხედავ ახლა?!

ილო. მერე და, პაპა, ყველა ეს უნდა მოხდეს კოლექტიურად, გაერთი-
ანებული ძალით... ამის გარდა კოლექტიურადვე უნდა მოვაწყოთ ჩვენი ბალ-
ვენახების საქმე.

მაყვალა. სახელიოდ რეპეტიცია არ გავიაროთ, ილიკო?

ილო. ახლავე... ასე, პაპა... დღეს ეს გაკეთილი გეყოფა და დანარჩენზე
შემდეგ... ახლა კი ერთ რეპეტიციას გავივლით. ხვალ გასამჭობების დღეა და
არ შევრცხვით, რიგიანად ჩავატაროთ საღამო...

სოსო. უი, შენ კი გენაცვალე, ბიჭო, რომ ესეთი კარგი იზრდები!.. მო-
დი და ნუ შეხვალ კოლექტივში! აბა, ვინმე გადამელობოს და მირჩიოს —
არაო... ამ კომბალს ვერა ხედავს! კოსროში თუ ვდრუზე!.. (სიდიადი)

გოგლა. ვაშა, პაპა, ვაშა!..

სონა. მერე და მარტო უნდა ვაიაროთ? სად არიან დანარჩენები?

მაყვალა. დანარჩენებთან ერთად საღამოზე გვაქვს მზადება სკოლაში, მა-
სწავლებელი გავატარებს, პატარა პიესა... მაგრამ ჩვენ სამს ლექსების თქმაც
გვაქვს დავალებული...

გოგლა. და ბოლოს ცოცხალი სურათიც...

ილო. ჩაქუჩი, ნამგალი, დროშა და წითელი ლენტე წამოიღე.

გოგლა. აი!.. (შეხეუღს ხსნას, იღებს).

ილო. აბა. კარგი, დადგით... მაგრამ რომ არ ვეყოფით... გეკლიან...
მაგრამ აგერ დედა და პაპა... აბა, მოდით, მოგვებმართო.

სონა. კარგი, აბა როგორ დადგეთ?

სოსო (საჩივლო). რა ექნა, მე რომელი არტისტი მნახეთ? დროს რეებს მიშვრებით?

ილია. მოდი, მოდი, პაპა... რაც ჯეელობის დროს დაგაკლდა, ახლა უნდა შეგისრულოთ... ნახე, თუ სცენაზეც არ გათამაშოთ... (იღინან)

სონა. კარგი, შე ცელქო, მალე, მალე თორემ წიგნები მაქვს დასანომრავი...

ილია. ახლავე, დედა... აბა, შენ და პაპა ასე დადებით, მაყვალა ხელზე დაიყენეთ... ჰო, ასე... ასწით... მალლა... დაიქი, მაყვალა, ეს დროშა, ასე... მომეცი, გოგლა, ეგ ლენტრი... ასე... (მაყვალას, სოსოს და სოსოს ჰქერანებს კუთხეებს ღუნტადან სუთუთხა ფანსკვლავს აკეთებს). ესეც ხუთქიმიანი ვარსკვლავი... აბა, გოგლა, მე და შენ ასე... აილე ნამვალი... (თვითონ ჩაქუნს აილებს. მოვლენ და ფანსკვლავს ხელში ჩაქუნს-ნამვალს გადააფარავინებენ) ახლა ვთქვათ ლექსი, გასაბჭოებამე რომაა... ხომ იცით ზეპირად?

გოგლა. მე კი...

მაყვალა. მეცა...

სონა. რომელი?

ილია. დედიკო, ეურნალ „პიონერში“ არ იყო, თუ „ოქტომბერში“?

სონა. ჰო, ვნახოთ... მაგრამ თუ შემცდეს, მომაგონე...

ილია. კარგი...

სოსო. მაგრამ მე, შეილო? მე რაღა უნდა ვთქვა? ჯერ ხომ იმ ლექსის მეტი არ გისწავლებია: „ყაყაოსა სიწითლითა ყანა დაუმშვენებია, ჩვენ პაპას კარგი სწავლითა ახლა გაუხარებია“ (იღინან)

ილია. ჰო, კარგი, პაპა... შენ ნუ იტყვი... მაგრამ არა... მე გიკარნახებ და ისე სთქვი... აბა ვიწყებთ... მაშ ხვალ სალამოს პიესის შემდეგ დივერტისმენტი გვექნება, რომელსაც ასე დავათავებთ, პირამიდით... (საჟიანს უკრავს) სმენა!..

მაყვალა. (იწყებს) ნორჩი თაობა ხელს ვიღებთ მალლა...

ილია. მაკა, რა მარტო იწყებ? ერთად! ერთი კუბლეტი ერთად, მერე დაქსოვით. აბა, ერთი! ორი! სამი!..

ყველა. ნორჩი თაობა ხელს ვიღებთ მალლა...

სოსო (საჩივლო). მერე და მე რომელი ნორჩი თაობა ვარ?

ილია. ნუ გვიშლი, პაპა. ახლა რომ იწყებ წერა-კითხვის სწავლას, მაშა-საღამე, შენც ნორჩი ხარ!.. (საჩივლო)

სოსო. ჰო, კარგი, ეგრე იყოს... თუ გამაახალგაზრდებთ!..

ილია. აბა, როგორც ჩვენ ვთქვათ, ისე აგვეყ შენც...

ყველა. ნორჩი თაობა ხელს ვიღებთ მალლა.

სოსო. მალლა ვიღებთ!..

ილო. უჰ, პაპა! ერთად!..

სოსო. ო, თქვე ცელქებო, აპა, კარგი.

ყველა. ნორჩი თაობა ხელს ვიღებთ მალლა,
სიამით ვმღერით მომავლის შუბით.

დიად ბრძოლებში არა გვწამს დალლა,
მოკერით ლაღები წითელ დროშებით!..

ილო. საქარ

გოგლა. თველოს

მაყვალა, გასა

სონა. ბუკების...

სოსო. მე რაღა ვთქვა?

ილო. მეცხრე წელზე-თქო.

სოსო. მეცხრე წელზე-თქო... (სიცილით)

ილო. არა, პაპა, ასე: მეცხრე წელზე.

სოსო. მეცხრე წელზე...

ყველა. მზადა ვართ მარად,

ილო. რომ ჩვენ სანატრელ

გოგლა. დიად კომუნას

მაყვალა. ოქტომბრელები ვექნებით ფარად!

ყველა. დე, ოკდახუთი თებერვალის მზე,

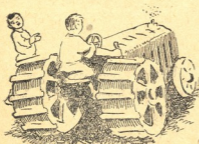
ასე ძალიან რომ შეგვიყვარდა,

ო, ანათებდეს ის კომუნიზმზე...

აბა, ახლა კი დაუშვით ფარდა!..

(შუსიკა ან შდერა, ინტერნაციონალი და ნელა ჩამოდის ფარდა).

ს. ერთაწმინდელი.

სოფლის სიხარული.

ტრაქტორთა რაში მოვიდა,

სოფელი შემოიანა,

გადაამავა ეპირი,

ხარი არ ჩაიხიანა.

დ. თურდოსპირელი.

თენგიზს ავტობიოგრაფია ალარ მუხინია

ზატარა თენგიზი ეს მეორე წელია, რაც საბავშვო ბაღში მიიღეს...

ზირველად თენგიზს საბავშვო ბაღი სრულებით არ მოეწონა. რატომ? ეს არავინ იცის, ეს კია, რომ ერთ საათსაც არ დაიცადა, იმ წამსვე აცრემლებული დაედევნა შიშველ დედას...

წელს კი თენგიზს ძალიან მოსწონს საბავშვო ბაღი, ეოველ დღით თაივს ღრძსე დადის, თამაშობს, მუშაობს, საუზმობს და კმეოფილი ბრუნდება შინ...

მაგრამ თენგიზი საბავშვო ბაღში მარტო-კი არ დადის, ხან დედა მიჰყვება, ხან ბებიას...

ეს იმიტომ-კი არა, ვითომ თენგიზმა საბავშვო ბაღის გსა არ იცოდეს...

თენგიზი ექვსი წლისაა და უკვე იცის გსა საბავშვო ბაღისკენაც და იქაც, სადაც დედა მუშაობს...

თენგიზი ცხოვრობს სადგურის იქით, გამოივლის სადგურს, გადავა მესამე ინტერნაციონალის ქუჩასე, სადაც მუდამ გრუნუნებენ ავტომობილები, ეტლები, ურმები... გადაუსვავს ზუშკინის ქუჩასე, რომელიც ისევე სმაურიანია, როგორც მესამე ინტერნაციონალის ქუჩა და სწორედ ამ ქუჩასეა საბავშვო ბაღიც და „ოცდაექვსი კომუნარის“ სახელობის თუთუნის ქარხანა, სადაც დედა მუშაობს.

თენგიზმა ისიც იცის, რატომ დასურითეს ოცდაექვსი კომუნარი ჯალათებმა... დედამ უამბო, იმიტომ დასურითეს, რომ მუშების მეგობრები ივენენ, მათთვის კარგი უნდოდათ...

ერთ დღეს, როცა საბავშვო ბაღის ბავშვები მუშაობის შემდეგ შინ გაისტუმრეს, თენგიზი შეწუხდა და თვალეებში ცრემლი მოერია.

— რასე სწუხარ, თენგიზ? — შეეკითხა მასწავლებელი.

— ბებია არ მოვიდა ჩემს წასაუფანად...

— მერე რა ვუყოთ, თენგიზ, სომ იცი, დედა სად მუშაობს?

— ვიცი, მაგრამ დედა ასლა კრებაზე იქნება, მე-კი შინ უნდა წავიდე და ავტომობილის მეძინია...

— ჰოო, ავტომობილის გეძინია? მამ დაცადე, თენგიზ, ჩვენც აქ ვართ და ბებიაც ძაღვ მოვა...

ბებია მართლაც ძაღვ მოვიდა და გასწრებული თენგიზი შინ წაიუვანა...

მეორე დღეს ბავშვები სასეირნოდ წაიუვანეს. რასაკვირველია, თენგიზიც აქ იყო. ერთი ქუჩიდან მეორე ქუჩაზე უნდა გადასულიყვნენ... მასწავლებელმა ბავშვები ქვაფენილზე შეახერხა და უთხრა:

— ვერ დავიცადათ, დავათვალთიერო "ქუჩა: ავტომობილი, ეტლი, ან სხვა რამ სომ არ მოდის და შემდეგ გადავიდეთ მეორე ქუჩაზე.

ავტომობილი მართლაც მოდიოდა. ბავშვებმა დაცადეს და როცა ავტომობილმა გაიარა, იწვეს მეორე ქუჩაზე გადასვლა.. თენგიზმა კი, რომელიც მასწავლებლის დარიგებას კულმოღვიწიედ უურს უკლებდა, როცა ავტომობილმა გაიარა, უცებ დაიუვირა: „მე ავტომობილის აღარ მეძინია“ და მსიარულად გაჭედა ამხანაგებს.

სადილობენ ზატარები
და ჩხუბობენ: ვინ სჯობია:
პროსა,
ცხვარი,
ღორი,
ხარი,
ფისუნია
თუ კოშია?

— ცხვარი უკვლას მიჩვენია —,
ეუბნება კატა გოგის,
მატელისაგან კვიკეთებენ.
ხელთათმანებს და თბილ ლოჯინს.

— ეს, ხარები არა გუვაუდეს,
ხელთათმანი რას გიმუქლის?
მაშინ ნახავ, რომ დაივლი
მშიერი და ფეხშიშველი!

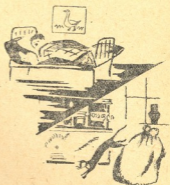
— შენს ხარს პროსა მიჩვენია,
პროსა კვაძლევს უკვლაფერსა:
მაწონს, რმესა, ღოს და კარაქს
და კემრთელ ჭეინტსა უკვლსა!
— ბიჭებმა სულ ეგრე იცით,

მ ბ ი ა?

გულნატკეპნმა დამ შიგო:
 უნდა ხარი შეგიუვარდესთ,
 ან ღრენია, ავი ცუგო...
 — მაშ ზრა და მეც შენსავით
 კატას ვაჭმევ სორცის ნაჭრებს?
 ძაღლი კატას არ სჯობია?
 ძაღლი ღამით გვიდარაჯებს.
 — შენ სულ კატას ემტერები,
 ლუკმას უთვლი და აძაგებ,
 ჩემი ფისო რომ არ გეუბდეს,
 შენ დაიჭერ დიდ ვირთაგებს?
 — შენთვის ღორიც ბინძურია,
 უურს არ უკდებ საწუალ ღორსა,
 გავიწყდება, რომ სამთარში
 გემოს ატან ღორის ღორსა!...

დეღამ კამათს შემოუსწრო
 და ბავშვები დაარწმუნა,
 რომ სუეველა საჭიროა,
 რომ ცხოველებს შოვლა უნდა.

მარიჯან.

გაიღვიძა კუშინ დილით
ზაწაწინა ირამ,
ფიქრობს: ბიჭო, ჭერი კიდი,
დღეს კვირაა, კვირა!

მაშაც თავისუფალია
და ძაძიკო ლელაც,
ნასუსმევეს სასეირნოდ
ბაღში წაგაღო ეველა.

მაგრამ მაშამ თავის ზორტყუელს
წამოაუღო ხელი.

— მაშა, კვირა?

— რა ვქნა კარგო, სამუშაო მეღის.

გნასოთ, ლელამ წიგნის ჩანთა
მხარსე გადაიკრდა.

— ლელა, დღეს რომ კვირა არის?

— კვირა აღარ გვინდა!

შემოაღო დედამ კარი:

— ადგე, ჩემო ქულა,
სამსახურში შენქარება,
დაგავიწყდა სულა?

შეიჭმუსნა ირამ მუბლი,
ფიქრობს „ესეც ხათა!
დაიკარგა, ნეტავ, კვირა,
თუ ჩაუღანა კატამ?“

ზაწაწინა ირავ.

შენ რამ გაგაკვირა?
სუთღლიანმა ვაამევა
ძველი უქმე — კვირა!

ბევრი სასარგებლო მცენარე არის ქვეყანაზე, მაგრამ ბევრი იქ არ ხარობს, სადაც საჭიროა. ამიტომ სწავლულები შეუდგენ მის გამოკვლევას, თუ როგორ მოახერხონ, რომ მცენარემ ყველგან იხაროს, სადაც საჭიროა. ამ მიზნით დადიან სხვადასხვა ქვეყნებში, აგროვებენ ჰერბარიუმს, თესლს და ცოცხალ მცენარეებსაც. მცენარეები ცივი ქვეყნებიდან გადააქვთ ცხელში და ცხელიდან ცივში, ზრდიან ჰაერზე და სათბურებში და სწავლობენ მცენარეების ზნე-ჩვეულებებს. ბოტანიკოსები ცდილობენ, რომ ჩრდილოეთის ქვეყნებშიც ხარობდნენ ისეთი მცენარეები, როგორიც სამხრეთის ცხელ

ქვეყნებშია და ცხელი ქვეყნის უდაბნოებში აბიბინდენ პურის ყანები. ბოტანიკოსები დარწმუნებულნი არიან, რომ ეს შესაძლებელია და დიდ სარგებლობას მოუტანს ქვეყნიერებას.

ზოგიერთი მცენარე ადვილად ეჩვევა ცივ ჰავას, მაგრამ ბევრი მცენარისათვის საჭიროა მზის დიდი სითბო. ბოტანიკოსებმა მოიგონეს ხელოვნური ელოქტრომზე, ამ მზით ათბობენ ჯერჯერობით ერთ ოთახს — მინის ყუთს, სადაც დარგულია ცხელი ქვეყნის მცენარე და თუშკა ნამდვილ მზეს იქ არასოდეს არ ჩაუხედავს, მცენარე ჩინებულად ხარობს და ნაყოფი მწიფდება. ხელოვნური მზე ორიათასი სანთლის შუქს იძლევა.

კ ა რ ტ ო ფ ი ლ ი

როდესაც კარტოფილი გადაიტანეს და დარგეს შორეულ ჩრდილოეთში, ის იქ ძალიან გაიზარდა და დიდი უსარგებლო ბუჩქი აუშვა მალა, მაგრამ ძირზე კი კარტოფილები არ გაიკეთა. მაშინ სწავლულები ყოველ საღამოს, სანამ დაბნელდებოდა, აყრიდნენ კარტოფილს მიწას და ფარავდნენ მას. ჩრდილოეთით დღე უფრო პატარაა, ვიდრე სამხრეთ ქვეყნებში, და კარტოფილი ხომ სამხრეთ

თის მცენარეა. ასე ექცეოდნენ კარტოფილს მთელი ზაფხულის განმავლობაში. კარტოფილი აღარ გაიზარდა ზევით, მაგრამ ძირს მიწაში კი კარტოფილები გაიკეთა.

ასე რომ ძალიან ცივ ქვეყანაშიაც შესაძლებელია კარტოფილის მოყვანა.

კ ა ნ ა უ ი

ცხელ ქვეყანაში, სირიაში, იზრდება ვეებერთელა კანაფი (სურ. მარცხნივ). მას ღერო მაგარი და სქელი აქვს. კანაფისაგან ამზადებენ ძეძვს და ძეძვისაგან — ფართალს, ძაფს, ბაწარს. ჩვენში კანაფი ნაკლები სიდიდის არის, მაგრამ ჩრდილოეთის სწორედ ჯუჯაა. სწავლულებმა გადასწყვიტეს სირიის კანაფი დაამყნან ჯუჯა კანაფს და ამგვარად მოახერხონ, რომ დიდი და სქელი კანაფი გაიზარდოს.

სათვალუბიანი ცხენი

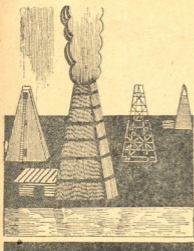
აბა, შეხედეთ ამ სურათს: ცხენს ქუდიც ახურავს და სათვალეებიც აქვს გაკეთებული. ბევრი არც კი დაიჯერებს, რომ არის ქვეყანა, სადაც ასე უფლიან ცხენებს.

ჩვენ ვხედავთ, როგორ ეპყრობიან ტფილისის ქუჩებზე ცხენებს, რამოდენა ტვირთს უდებენ, როგორ სცემენ, როდესაც ცხენს უკირს ტვირთის ატანა აღმართში და ჩერდება. ეს იმიტომ ხდება, რომ ჯერ კიდევ არ არის

შეგნება, რომ მუშა ცხოველს მოვლა და კეთილი მოპყრობა სჭირდება.

ცხენსაც შეიძლება სტკიოდეს თვალები, ელამი იყოს და კარგი მხედველობა არ ჰქონდეს.

სამხრეთ ამერიკა ცხელი ქვეყანაა, იქ ქუდს დიდი ხანია ახურავენ ცხენებს, მაგრამ ეს რამდენიმე წელიწადია სათვალეებსაც უკეთებენ. სათვალეებიანი ცხენი ისე ბევრია იქ, რომ არავის ყურადღებასაც არ იპყრობს.

ბაქოდან ბათომამდე გადაიჭიმა შავი გველი — ნავთსადენი, რომლის ტანში მიჩუხჩუხობს ნავთის მდინარე.

ბაქოდან ბათომამდე 820 კილომეტრია და მთელ ამ მანძილზე გაჭიმულა რკინის მილი, რომელიც ზოგან მთაზე აღის, ზოგან ველზე გაწოლილა. სწრაფად მიდის ნავთი ამ მილში, სულ წდღე-დაღამე უნდება ბაქოდან ბათომამდე ჩასვლას.

რკინის გზით ნავთის გადატანა ძვირი ჯდება, ნავთსადენის გაყვანამ კი გადასაზიდი ხარჯები ძალიან შეამცირა.

ამიერკავკასიის და საერთოდ საბჭოთა კავშირის მუშებმა შესძლეს რკინის კალაპოტის გაკეთება ნავთის მდინარისათვის, ეს მშრომელების დიდი გამარჯვებაა.

ბაქო-ბათომის ნავთსადენი 13 თებერვალს გაიხსნა.

გავშთა უაქოქედეგა

ჩხა მარტი.

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

როზა ლუკსემბურგი მოქალღეს
გერმანიაში რევოლუციის
დროს—1919 წ.

რვა მარტი ქალთა დღეა,
ქუჩა დროშებით ბრწყინავს,
გვაფარებს თავის კალთას
და ქარი ვეღარ გვეინავს.
ვიკონებთ გულში ასეთს:
ლენინს, როზას და ლიბკნეხტს...
სწრაფი მშრომელთ მასებს
და მშრომელ ქალთა დიდ დღეს.

ლიბკნეხტი მოქალღეს რევო-
ლუციის დროს გერმანიაში
1919 წ.

დულიკო

ღარიგი გლეხის პასუხი კულაკს.

წურბელასავით მახრჩობდი,
კულაკო, ძავო ძელაო,
მაგრამ სოფელი განათდა,
და გვესმარება უველა.
მთაფრობა ჩვენთვის ავსავენს
გუთნებს და ტრაქტორებსაო,
შენ გულზე სკდები, როდესაც
ვწვავთ რაღაც ძველ მიჯნებსაო.
წადი, მომპორდი თავიდან,
არ დაგვენახვო, არაო,
ჩვენ დღეს კომუნა შევქმენით,
და მოვსწავთ ძვენე ფარაო.

პიონერი ავთანდილ კაშმაძე.

გამოდის დასურათებული საბავშვო ჟურნალები

პატარებისთვის	„თბთბგრალი“	შველ-თვიური	III წ.
მოზრდილ.	„პ ი მ ნ ი რ ი“	ორკვირეული	V წ.

1930 წ. „ოქტომბრელი“ გამოვა 12 წიგნი

1930 წ. „პიონერი“ გამოვა 24 წიგნი

1930 წელს საბავშვო ჟურნალებში ითანამშრომლებენ თანამედროვე მწერლები.

1930 წელს „ოქტომბრელი“ მისცემს პრემიად წლიურ ხელისმომწერლებს:

1. დ. და მ. შვეარდნაძეების ვადმოქართულებულ შპადსუკათებთან წიგნს „გულწითელა“

2. „ოქტომბრელი“ წლიური ხელისმომწერი (კოლექტივები, სკოლები, ჯგუფები) ყოველ 5 ცალზე უფასოდ მიიღებენ მთავსა ცალს „ოქტომბრელს“.

1930 წელს „პიონერი“ მისცემს პრემიად წლიურ ხელისმომწერლებს:

1. „მოსაფე-პოკვაბოკას“

2. „საბავშვო პიესათა კრებულს“

3. „პიონერის“ წლიური ხელისმომწერლები (კოლექტივები, სკოლები, ჯგუფები) ყოველ ხუთ ცალზე უფასოდ მიიღებენ მთავსა ცალს.

ორივე ჟურნალის გარეკანი დაიბეჭდება ფერადებით.

1930 წელს ხელმომწერა მიიღება

გადაგზავნიით	}	„ოქტომბრელი“ —	წლით—3 მ 50 კ.
		ნახევარი წლით—2 მ.	
		სამი თვით—1 მ.	
		„პ ი მ ნ ი რ ი“ —	წლით—5 მ.
		ნახევარი წლით—3 მ.	
		სამი თვით—1 მ. 50 კ.	

მისამართი: 1) ტფილისი, სახელგამი, რუსთაველის პრ., № 22.

ჟურნალ „პიონერის“ და „ოქტომბრელის“ ჩადაქცია.

2) სახელგამის პერიოდსექტორი—ტფილისი, რუსთაველის პრ., № 11.

ხელმომწერა მიიღება აგრეთვე სახელგამის ყველა წიგნის მაღაზიაში და ფოსტის განყოფილებებში.

1930 წ.

„მ ა ტ მ გ რ ე ლ ი ს“

წლიური სედიმბორეული რედაქცია დაბეჭდვად ქვეყნის:

1. „გულბრითა“ (ფერადსურთაიანის წიგნი)

2. ვინც ხუთ წელს „ოქტომბრის“ გამოიწერს მთელი წლით — **გადასცემს** „ოქტომბრის“

